מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות ולתרגל מושגי יסוד בספרות: מספר, דמות, סמל, אמצעים ספרותיים
- לקרוא יצירות מכל 8 היחידות ולענות על שאלות מדורגות מידע-פרשנות-הערכה
- לבצע השוואות בין יצירות לפי הנושאים המשותפים שבאתר
- לתרגל כתיבה מסכמת ודיון מכבד סביב נושאים רגישים כמו שואה וזיכרון

גרסת חנ״מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א׳ – פרק 1 • ארגז הכלים של הקוראים: איך קוראים יצירה? – מושגים בסיסיים

- 1 – ב (הדמות או הקול שמספר לנו את הסיפור)
- 2 – א (הזווית שממנה אנחנו רואים את האירועים בסיפור)
- 3 – ד (השוואה בין שני דברים בעזרת מילת השוואה כמו 'כמו' או 'כעין')
- 4 – ג (השוואה סמויה בין שני דברים, בלי מילת השוואה)

חלק ב׳ – פרק 1 • ארגז הכלים של הקוראים: איך קוראים יצירה? – זיהוי בדוגמאות מהיצירות

1. ג – מספר חיצוני שיודע הכל
2. א – מבוגר שנזכר בעצמו כילד

חלק ג׳ – פרק 1 • ארגז הכלים של הקוראים: איך קוראים יצירה? – יישום וחשיבה

1. נקודת תצפית היא הזווית שממנה מסופר הסיפור; למשל ב'אקמק' אנחנו רואים את שני הגברים מבחוץ, ולא רק מנקודת מבטו של אחד מהם.

חלק ד׳ – פרק 2 • סיפור עברי: בין תקווה למציאות – מידע מהסיפורים

1. ב – חיפה בימי מלחמת העולם הראשונה
2. ב – מרדכי זאב פייארברג

חלק ה׳ – פרק 2 • סיפור עברי: בין תקווה למציאות – מידע נוסף

1. לא נכון – אין להם שפה משותפת, הם מתקשרים במבטים ובמחוות.
2. נכון – כך מסופר בעלילת הסיפור.

חלק ו׳ – פרק 2 • סיפור עברי: בין תקווה למציאות – השלמה

1. אקמק

חלק ז׳ – פרק 2 • סיפור עברי: בין תקווה למציאות – דמויות ואמצעים ספרותיים

- 1 – ג (יהודי שגורש מתל אביב וחי בחיפה)
- 2 – ד (חייל רעב ומרופט ללא שפה משותפת עם שדמי)
- 3 – א (מגלה עגל רך ונקשר אליו בכל לבו)
- 4 – ב (מתכננת לשחוט את העגל)

חלק ח׳ – פרק 3 • שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה – היכרות עם המשוררים והשירים

- 1 – ב (רחל)
- 2 – ג (יעקב פיכמן)
- 3 – ד (אברהם שלונסקי)
- 4 – א (לאה גולדברג)

חלק ט׳ – פרק 3 • שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה – נכון או לא נכון

1. נכון – רחל כתבה את 'גן נעול', אחד משירי היחידה
2. לא נכון – בשיר מדובר על ציפור, לא על צמח

חלק י׳ – פרק 3 • שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה – הבנה ואמצעים

- 1. א – עץ שעומד מול קושי
- 2. א – דמות בודדה

חלק י״א – פרק 3 • שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה – השלמה

- 1. הצמחים
- 2. נשאר

חלק י״ב – פרק 4 • מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול מסכה – שאלות פתיחה והיכרות

- 1. לא נכון – ביחידת המערכונים יש שלוש יצירות בלבד
- 2. נכון – כך מנוסחת השאלה הגדולה של היחידה

חלק י״ג – פרק 4 • מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול מסכה – הבנה ויישום

- 1. ג – שבע
- 2. ב – מה מצחיק אותנו בחולשות של אחרים ומה זה מגלה עלינו

חלק י״ד – פרק 4 • מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול מסכה – התאמה והשלמה

- 1 – ד (מה מצחיק אותנו בחולשות של אחרים, ומה הצחוק מגלה עלינו)
- 2 – א (מה מסתתר מאחורי הפנים שאנשים מראים לעולם)
- 3 – ב (איך ספרות שומרת זיכרון, ומה נשאר כשהמילים שותקות)
- 4 – ג (איך זוכרים את מי שאינם, ואיך ממשיכים לחיות לצד הזיכרון)

חלק ט״ו – פרק 4 • מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול מסכה – השלמת מושג

- 1. צחוק
- 2. מסכה

חלק ט״ז – פרק 5 • שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון – הכרת היצירות והיוצרים

- 1. א – אמנון שמוש
- 2. א – אידה פינק
- 3. א – דוד שחר

חלק י״ז – פרק 5 • שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון – שתיקה, סמלים וטונים

- 1 – ג (שתיקה על עבר קשה שאינו מסופר במפורש)
- 2 – א (משחק שקט שמסתיר סכנה אמיתית)
- 3 – ב (טון שקט וחלומי)

חלק י״ח – פרק 5 • שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון – השלמה, השוואה וכתיבה

- 1. משחק

חלק י״ט – פרק 5 • שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון – השוואה וכתיבה מעמיקה

- 1. איך ספרות שומרת זיכרון, ומה נשאר כשהמילים שותקות

חלק כ׳ – פרק 6 • פרק מספר ומשחקי סיכום – מי כתב? (התאמה)

- 1 – ד (אשר ברש)
- 2 – א (רחל)
- 3 – ב (לאה גולדברג)
- 4 – ג (חיים גורי)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מראה הבחנה בין מי מספר לבין מה שקורה בעלילה, עם דוגמה מהטקסט
- יש לבדוק שהתלמיד/ה מצטט ביטוי קצר (עד 8 מילים) ומסביר במילים שלו/שלה את המשמעות
- השוואה טובה מתייחסת לנושא המשותף כפי שהוצג ביחידה, ולא רק מציינת שהיצירות שונות

טיפים להפעלה:

- מומלץ לעבוד על פרק אחד בכל שיעור או שיעוריים, בהתאם לקצב ההתקדמות ביחידות באתר
- לתלמידי מסלול חנ״מ אפשר לצמצם את מספר השאלות בכל שלב ולהוסיף רמזים, בדומה לגרסת האתר
- לתלמידי עולים חדשים כדאי להוסיף מילון מושגים קצר ומשפטי פתיחה פשוטים לפני כל יצירה
- בפרק 5 (שואה וזיכרון) חשוב להקדים הסבר קצר, לאפשר שיתוף לפי בחירה בלבד ולסיים בפעילות מרגיעה

חוברת תרגול – ספרות לכיתה ח׳: מסע ביצירות

📖 ספרות לכיתה ח׳ – מסע ביצירות

· חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – ארגז הכלים של הקוראים: איך קוראים יצירה?
2. פרק 2 – סיפור עברי: בין תקווה למציאות
3. פרק 3 – שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה
4. פרק 4 – מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול מסכה
5. פרק 5 – שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון
6. פרק 6 – פרק מספר ומשחקי סיכום

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – ספרות לכיתה ח': מסע ביצירות

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תמצאו תרגול על כל היחידות והיצירות שלמדנו השנה. עבדו פרק אחר פרק, לפי סדר הלימוד בכיתה, וענו על השאלות בעצמכם לפני שבודקים יחד. בפעילויות הרגישות - תזכרו שהשיתוף תמיד לפי בחירה.

בנק מילים: נשאר | הצמחים | מסכה | צחוק | משחק | אקמק

1 חלק א' – פרק 1 • ארגז הכלים של הקוראים: איך קוראים יצירה? – מושגים בסיסיים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מספר	___	**א.** הזווית שממנה אנחנו רואים את האירועים בסיפור
2. נקודת תצפית	___	**ב.** הדמות או הקול שמספר לנו את הסיפור
3. דימוי	___	**ג.** השוואה סמויה בין שני דברים, בלי מילת השוואה
4. מטפורה	___	**ד.** השוואה בין שני דברים בעזרת מילת השוואה כמו 'כמו' או 'כעין'

2 חלק ב' – פרק 1 • ארגז הכלים של הקוראים: איך קוראים יצירה? – זיהוי בדוגמאות מהיצירות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בסיפור 'אקמק' מי מספר לנו את האירועים?

(א) שדמי בעצמו (ב) החייל התורכי (ג) מספר חיצוני שיודע הכל

2. בסיפור 'העגל' המספר הוא בעצם –

(א) מבוגר שנזכר בעצמו כילד (ב) ילד בן שמונה שמספר בזמן אמת

(ג) מספר חיצוני שאינו משתתף בסיפור

3 חלק ג' – פרק 1 • ארגז הכלים של הקוראים: איך קוראים יצירה? – יישום וחשיבה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מהי 'נקודת תצפית', ותנו דוגמה אחת מתוך 'אקמק' או 'העגל'.

4 חלק ד' – פרק 2 • סיפור עברי: בין תקווה למציאות – מידע מהסיפורים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. הסיפור "אקמק" מתרחש ב...

(א) תל אביב בימי שלום (ב) חיפה בימי מלחמת העולם הראשונה

(ג) ירושלים בימי הבית השני

2. מי כתב את הסיפור "העגל"?

(א) אשר ברש (ב) מרדכי זאב פייארברג (ג) יצחק שמי

5 חלק ה' – פרק 2 • סיפור עברי: בין תקווה למציאות – מידע נוסף

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לשדמי ולחייל התורכי יש שפה משותפת שבה הם מדברים.	☐	☐
2	האם בסיפור "העגל" מתכננת לשחוט את העגל.	☐	☐

6 חלק ו׳ – פרק 2 • סיפור עברי: בין תקווה למציאות – השלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. בסוף הסיפור "אקמק" קורא שדמי לחייל התורכי במילה _____ , שפירושה לחם.

7 חלק ז׳ – פרק 2 • סיפור עברי: בין תקווה למציאות – דמויות ואמצעים ספרותיים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שדמי	___	**א.** מגלה עגל רך ונקשר אליו בכל לבו
2. החייל התורכי	___	**ב.** מתכננת לשחוט את העגל
3. הילד ב"העגל"	___	**ג.** יהודי שגורש מתל אביב וחי בחיפה
4. האם ב"העגל"	___	**ד.** חייל רעב ומרופט ללא שפה משותפת עם שדמי

8 חלק ח׳ – פרק 3 • שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה – היכרות עם המשוררים והשירים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אקליפטוס	___	**א.** לאה גולדברג
2. יום יום אני הולך למעונך	___	**ב.** רחל
3. הלבישיני אמא כשרה	___	**ג.** יעקב פיכמן

4. עצי זית	___	**ד.** אברהם שלונסקי

9 חלק ט' – פרק 3 • שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השיר 'גן נעול' הוא שיר של רחל	☐	☐
2	בשיר 'חשבון נפש לפני השינה' הדובר הוא צמח	☐	☐

10 חלק י' – פרק 3 • שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה – הבנה ואמצעים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מסמל העץ בשירים 'אקליפטוס' ו'עצי זית'?

(א) עץ שעומד מול קושי (ב) עץ שאין לו שום משמעות (ג) עץ שמתואר כמכונה

2. איזה נושא משותף לשירים 'ציפור קטנה אחת' ו'איך זה שכוכב'?

(א) דמות בודדה (ב) חגיגה משפחתית (ג) תיאור מלחמה

11 חלק י"א – פרק 3 • שירה עברית: אדם, מקום וטבע; בדידות וקרבה – השלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. בשיר 'גרניום' הדובר מגלה חמלה כלפי _____ שנובלים

2. בשירים 'להשאיר' ו'מלים' עוסקים היוצרים בשאלה מה _____ אחרי שהחיים נגמרים

12 חלק י"ב – פרק 4 • מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול

מסכה – שאלות פתיחה והיכרות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ביחידת המערכונים יש שבע יצירות	☐	☐
2	השאלה הגדולה של יחידת הסיפור המתורגם עוסקת במה שמסתתר מאחורי הפנים שאנשים מראים לעולם	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול

מסכה – הבנה ויישום

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה יצירות יש ביחידת הסיפור המתורגם?

(א) שלוש (ב) חמש (ג) שבע

2. מהי השאלה הגדולה של יחידת המערכונים?

(א) איך זוכרים את מי שאינם

(ב) מה מצחיק אותנו בחולשות של אחרים ומה זה מגלה עלינו

(ג) איך פרק אחד פותח עולם שלם

14 חלק י״ד – פרק 4 • מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול

מסכה – התאמה והשלמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מערכונים	___	**א.** מה מסתתר מאחורי הפנים שאנשים מראים לעולם
2. סיפור מתורגם	___	**ב.** איך ספרות שומרת זיכרון, ומה נשאר כשהמילים שותקות
3. שואה וגבורה	___	**ג.** איך זוכרים את מי שאינם, ואיך ממשיכים לחיות לצד הזיכרון

4. מאבק וזיכרון	___	**ד.** מה מצחיק אותנו בחולשות של אחרים, ומה הצחוק מגלה עלינו

15 חלק ט״ו – פרק 4 • מערכונים וסיפור מתורגם: הומור ופנים מול מסכה – השלמת מושג

השלימו את המילה החסרה.

1. מערכון הוא יצירה קצרה המיועדת בדרך כלל להצגה, ומטרתה לרוב לגרום ל _____

2. הניגוד בין הפנים שאדם מראה כלפי חוץ לבין מה שהוא מרגיש באמת בפנים נקרא לעיתים _____

16 חלק ט״ז – פרק 5 • שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון – הכרת היצירות והיוצרים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי כתב את הסיפור "בלה של החורשה"?

א) אמנון שמוש ב) אידה פינק ג) בן־ציון תומר

2. מי כתבה את הסיפור "משחק עם מפתח"?

א) אידה פינק ב) אמנון שמוש ג) יוסף לפיד

3. מי כתב את הסיפור "ימיו האחרונים של משה"?

א) דוד שחר ב) חיים גורי ג) עמוס עוז

17 חלק י״ז – פרק 5 • שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון – שתיקה, סמלים וטונים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בלה של החורשה	___	**א.** משחק שקט שמסתיר סכנה אמיתית
2. משחק עם מפתח	___	**ב.** טון שקט וחלומי

3. ילדי הצל	___	**ג.** שתיקה על עבר קשה שאינו מסופר במפורש

18 חלק י"ח – פרק 5 • שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון – השלמה, השוואה וכתיבה

השלימו את המילה החסרה.

1. ב"משחק עם מפתח" המשפחה מתרגלת _____ שקט כדי לשרוד.

19 חלק י"ט – פרק 5 • שואה וגבורה, מאבק וזיכרון: ספרות ששומרת זיכרון – השוואה וכתיבה מעמיקה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מהי השאלה הגדולה של יחידת שואה וגבורה?

_____

_____

_____

20 חלק כ' – פרק 6 • פרק מספר ומשחקי סיכום – מי כתב? (התאמה)

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אקמק	___	**א.** רחל
2. אקליפטוס	___	**ב.** לאה גולדברג
3. אילנות	___	**ג.** חיים גורי
4. הרעות	___	**ד.** אשר ברש

כרטיס יציאה

אני יודע/ת להסביר מהו מספר ומהי נקודת תצפית, ולהצביע עליהם בסיפור שקראתי

אני יכול/ה לזהות לפחות שלושה אמצעים ספרותיים (דימוי, מטפורה, סמל) ולהסביר את תפקידם ביצירה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀